

**1964-04-18**

**SENDER**

Robert Dahlmann Olsen

**RECIPIENT**

Sonja Ferlov Mancoba

**FACTS**

Document type:

Letter

Date explanation:

Date in letter.translated 2025-02-07

Sender's location:

København

Recipient's location:

Paris

Mentioned people:

Else Alfelt

Ejler Bille

Sonja Ferlov Mancoba

Svavar Gudnason

Henry Heerup

Egill Jacobsen

Asger Jorn

Carl-Henning Pedersen

Erik Thommesen

Archive:

The Ferlov Mancoba

archive.translated 2025-02-07

**DOCUMENT CONTENT**

Minutes from the meeting on April 15, 1964, between the participating artists in the American traveling exhibition (now with the provisional title Linien-Helhesten-Udstillingen). Present were Else Alfelt, Ejler Bille, Erik Thommesen, and Robert Dahlmann Olsen. The minutes indicate that Sonja Ferlov Mancoba has confirmed her participation by letter. translated 2025-02-07

Rundskrivelse 3

REFERAT I

Møde om LINIEN-HELHESTEN-UDSTILLINGEN (foreløbig titel) i U.S.A.

afholdt hos Ejler Bille, Willemoesgade 70, onsdag den 15. april 1964.

Til stede: Else Alfeld, Ejler Bille, Erik Thommesen samt Robert Dahlmann Olsen.

Fraværende: Svavar Gudnason, Henry Heerup, Egill Jacobsen, Asger Jorn, Sonja Ferlov Mancoba og Carl-Henning Pedersen.

D.O. Man var kommet sammen for at diskutere den af "KUNSTNERKOMITEEN FOR UDSTILLINGER I UDLANDET" udsendte indbydelse (2) af 11. marts 1964. Den tidligere udsendte indbydelse var ikke blevet modtaget, som forventet, og de indvendinger, der var fremkommet, især fra Asger Jorn og Ejler Bille, var årsag til ændringen, der medførte, at man ville vise forløbet af den abstrakte kunst, foruden med kunstværker, ved eksempler hovedsagelig fra de 2 tidsskrifter LINIEN og HELHESTEN, suppleret med de historiske forudsætninger i den nævnte kunst.

Selve indbydelsen var udformet i ministeriet for kulturelle anliggender og først efter udsendelsen til de inviterede kunstnere kommet ham ihænde.

For at der ikke skulle være tvivl om baggrunden, oplæste han derefter Asger Jorns skrivelse af 12. februar 1964 til "komitéen for udbredelse af dansk skønhed i udlandet."

I dette brev var understreget nødvendigheden af at tilvejebringe en vel gennemarbejdet udstilling for at vise denne gruppes inspirerende virkning på den internationale kunst og i visse enkeltheder nøje redegøre for perioden 1933-45 dækket hovedsagelig gennem de førnævnte tidsskrifter samt enkelte andre skriftlige bidrag, en redegørelse der måtte bringes i kataloget, endvidere med eksempler fra forudgående strømninger (Giersing-Weie-Scharff), (Lundstrøm-Søndergaard) og (Ejnar Nielsen-Hansen-Jacobsen-Johannes Holbæk-Jens Lund).

Endvidere som det mest karakteristiske for Helhesten, en eller anden form for reportage om folkekunsten, middelalderkunsten og oldtidskunsten.

Da lejligheden til at vise en ganske bestemt udviklingslinie antagelig kun kom denne ene gang, var det nødvendigt at stille store krav til udstillingen.

E.B. oplyste, at han havde skrevet til ministeriet for kulturelle anliggender, at den først påtænkte form var alt for snæver. Skulle man have en oversigt over perioden, måtte man også medtage Richard Mortensen i denne sammenhæng. Han havde endvidere meddelt, at han af praktiske grunde, herunder lån af billeder, måtte tage forbehold.

Endvidere var han af den opfattelse, at en sådan udstilling i udlandet burde starte i Paris på "Musée de l'Art Moderne" og derefter gå til Amsterdam på "Stedelijk Museum" og evt. derefter til en enkelt fremvisning i U.S.A. En prøveophængning af en sådan udstilling kunne finde sted på "Louisiana".

De af Asger Jorn nævnte strømninger var af betydning for de enkelte. Paul S. Christiansen-Larsen Stevns var væsentlig for ham, men det var et spørgsmål, om dette havde almen interesse i udlandet.

- 2 -

- E.T. fortalte derefter, at også han havde fremsendt en skrivelse til komitéen, men dels var han ikke interesseret i en historisk fremstilling, og dels var han bange for, at træskulpturerne ville lide overlast ved de mange ind- og udpakninger under sådan en vandreudstilling, som først foreslået. Han havde derfor afslået at deltage.
- E.A. havde for nogen tid siden talt med Charlotte Weidler, som da udtalte, at ideen til denne udstilling var flere år gammel og udgået fra Carnegie Institute i Pittsburgh, men øjensynlig havde Smithsonian Institute i Washington opfanget den og tilkøbt sig en forbindelse til den danske ambassade. Charlotte Weidler havde givet udtryk for den opfattelse, at det var ganske forrykt, at en sådan udstilling skulle gå rundt på en række små museer. Det var væsentlig for dansk kunst, at udviklingen for Cobra blev udtrykkelig præciseret, og at udstillingen blev vist de steder, hvor det havde virkelig betydning, blev dette ikke tilfældet, ville meget gå itu (som f. eks. var tilfældet med det nu resterende materiale fra "Die Brücke").
- Charlotte Weidler's direktør, von Groschwitz, ville sætte meget ind på, at denne udstilling startede i "Museum of modern art" og derefter gik til Pittsburgh, idet der dér omkr. den 1. oktober skulle afholdes en større international udstilling.
- Hun og Carl-Henning ville gå stærkt ind for et sådant arrangement. Med hensyn til enkelthederne var der grund til at nære betænkelighed overfor altfor mange "historiske strømninger". En "portrætside" for hver kunstner kunne bringes i kataloget.
- E.B. kunne ikke helt forlige sig med tanken om at starte i U.S.A., men hvis udstillingen efter det nu oplyste blev koncentreret om "Modern art" og Pittsburgh, og det blev en stor og fyldig udstilling (muligvis med materiale fra Elise Johansen's samt Anna og Kresten Krestensens samlinger), havde han intet herimod at indvende, heller ikke om der i forbindelse hermed blev arrangeret en mere begrænset vandreudstilling til de mindre muséer.
- E.T. var fortsat betænkelig, også overfor det nu optrukne arrangement, og turde ikke anbefale samlerne at udlåne tingene. Arrangementet forekom ham i nogen grad formålsløst, og han følte sig ikke tilstrækkeligt engageret i den ældre periode. Man løb en fare for at udvirke en generalisering ud fra dette grundlag.
- E.A. understregede, at det var væsentligt, at kunstnere fra samme periode sætte tingene i sammenhæng, og det måtte være af interesse at vise denne fyldige generation i dens forskellige faser, også for kunstnerne selv.
- D.O. fremhævede betydningen af at understrege det fælles arbejde, der vitterligt fandt sted, og fremlagde 2 COBRA-kataloger, det ene fra en udstilling i Galerie Mathias Fels & Cie, Paris, hvor Michel Ragon i katalogets forord havde givet et meget kort og fortegnet billede af forudsætningerne for Cobra-bevægelsen, samt det af Stedelijk Museum udgivne Cobra katalog (iøvrigt til en vandreudstilling til Montreal og Ottawa) med betegnelsen "Hollands bidrag til den inter-

- 3 -

nationale udvikling siden 1945", hvor intet var nævnt om starten og samarbejdet i høstudstillingen.

Når E.B. foreslår en dansk premiere på "Louisiana", må det siges, at lejligheden er passé. Et forslag om et sådant arrangement har Knud W. Jensen syltet i lang tid, og det er jo også bekvemmere at modtage færdigpakkede udstillinger end selv udvise et virkeligt initiativ.

Kunne man ikke nøjes med et pakhuss til prøveophængningen, var der vel en mulighed for at benytte rådhusshallen (Københavns kommune har et kunstfond, man kun hører lidt om).

- E.T. Det historiske synspunkt forekom fortsat unaturligt, da det understregede en situation, der idag ikke var til stede.
- E.A. kunne ikke helt dele disse synspunkter, den historiske udvikling var ved en sådan udstilling interessant og af stor betydning, hvis den blev "kørt helt ud."
- E.T. var ikke tilsinds at ændre sin opfattelse og ønskede hverken at deltage i tilrettelægningen eller få sine arbejder repræsenteret.
- D.O. fastslog, at Erik Thommesen øjensynlig var den eneste, der sagde fra. Henry Heerup havde givet tilsagn, og det samme gjaldt Svavar Gudnason og Sonja Ferlov Mancoba, der i nylig modtagne skrivelser havde udtrykt glæde ved at skulle deltage.
- E.A. ville ligeledes deltage, og det samme gjaldt Carl-Henning Pedersen.
- E.B. oplyste, at Egill Jacobsen pr. telefon samme aften havde bedt ham meddele sin tilslutning, ligesom Ejler Bille selv gerne ville deltage, men for hans vedkommende måtte det understreges, at det var nødvendigt med en afrundet repræsentation; han så sig ikke istand til at deltage i et større praktisk arbejde, som måtte overlades til komiteen.

Som en konklusion af mødet udtaltes, at man burde modtage invitationen med glæde, når den forelå i den form, man nu regnede med, d.v.s. at man tilslutter sig tanken om at vise en stor dansk udstilling alene med exp. kunst fra den indbudte kreds af kunstnere samt Richard S. Mortensen, at udstillingen i sin helhed vises såvel på "Museum of modern art" som på Carnegie Institute i Pittsburgh for derefter i en mere begrænset form at gå til andre museer som vandrestilling, i sidstnævnte tilfælde efter udtrykkelig samtykke fra kunstnerne selv og ejerne.

Selv om udstillingen understreger "den historiske side", må der også udstilles nyere arbejder, da der er tale om levende kunstnere i deres bedste alder.

# KILDER TIL DANSK KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

- 4 -

For ikke at udviske situationen idag, hvor de pågældende ikke arbejder i samme gruppe, må det anses for vigtigt, at kataloget i højere grad holder sig til det "historisk" foreliggende stof, hovedsagelig fra de 2 tidskrifter Linien og Helhesten, og at artiklerne tydeligt dateres. En "portræt-side" for hver kunstner skal endvidere medtages i kataloget.

Skulle nogen af de fraværende have indvendinger mod det her anførte, forventes nærmere herom skriftligt fremsendt til "kunstnerkomiteen for udstillinger i udlandet" eller undertegnede så hurtigt som muligt og inden månedens udgang, hvorefter det forberedende arbejde vil blive påbegyndt.

Ref.: R. Dahlmann Olsen

18/4 1964